

седство.

Икономиката играе важна роля в избора между номадизъм и уседналост. Движението осигурява необходимите за поддържането на икономическата независимост адаптивност, гъвкавост и автономия. Неговата честота и амплитуда зависят от професията в момента. Събирането на метални отпадъци и експлоатирането на автомобилните гробища предполага наличието на складова база, т.е. необходимост от относително обездвижване. За повечето професии обаче движението е необходимост, доколкото за Циганите търсенето на клиенти в бързо насищания се локален пазар засега остава екстензивно. В подобна икономическа обстановка групите трябва да остават разделени. В противен случай секторът на трудовата заетост бързо ще се пренасити, а възникването на географски обособен номадизъм или на развитата уседналост ще постави с голяма острота проблема за територията и за правото върху тази територия на заемащата я в момента група спрямо всички останали групи. Развитият летен номадизъм на Циганите от скандинавските страни, Португалия, Франция, Австрия играе важна културна роля, но е оправдан и от икономическа гледна точка. Същото важи и за миграциите на Манушите в Португалия и на други места като музиканти за празници и поклонения, на френските Рома, пътуващи до Лондон в търсене на работа като калайджии и т.н.

Икономическите контакти трябва да бъдат умножавани. Независимо от обстоятелствата *Гаджос* винаги е потенциален клиент на някакво договаряне. Част от работата, без съмнение най-приятната, се състои в гледането на ръка, в разговор и в предлагане на някаква стока, услуга или и двете, предложение за покупка, за продажба или и двете и т.н. Движението освобождава от ангажименти и трайни отношения, както преди, така и след договарянето и предразполага само повърхностни контакти.

В повечето страни най-значителните икономически изменения за Циганите и Чергарите са настъпили между 1945 и 1960 г. Откъсването от селата ги откъсва от обичайната клиентела и разрушава добре развитата симбиоза между селските и номадските семейства достигнала своя апогей в размяната на стоки и услуги. В много страни, например Испания, Албания и Гърция, заради професионалните си характеристики (дребна търговия, дребно занаятчийство, музика...) Циганите са запомнени преди